

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

ČOAHKKINBEAVDEGIRJI 2024:1
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2024:1

§§ 1-12

Giellalávdegoddi/Språknämnden

Čoahkkinbeaivi

2024-02-07

Videomöte

SÁMEDIGGI/SAMETINGET
Giellalávdegoddi/Språknämnden
Báiki ja áigi/Plats och tid

ČOAHKKINBEAVDEGIRJI/SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2024:1
2024-02-07
Teams bokte
Guovvamánnu 7 b. / 7 februari 2024 kl. 08:30-16:10

Mearrideaddjit/Beslutande

Ulla-Karin Sarri, čeahkkinságadoalli/mötesordförande,
Märgge Karlberg Uttjek, áirras/ledamot
Naadja Östergren, áirras/ledamot,
Åsa Blind, áirras/ledamot
Karin Vannar, áirras/ledamot

Iežá oasseváldi/
Övriga deltagare

Anita Kitok ossodathoavda / avdelningschef, språk
och utbildning,
Marie Louise Allas, čálli / sekreterare
Ellen Omma, ovttadathoavda, § 10

Paragrátat/Paragrafer

1-12

Dárkkisteaddji/Justerare

Karin Vannar

Vuolláičállosat/
Underskrifter

čálli/sekreterare.....
Marie Louise Allas

čeahkkinságadoalli/mötesordförande
Ulla-Karin Sarri

dárkkisteaddji/justerare.....
Karin Vannar

	<i>Dárkkástus lea diedihuvvon almmuhantávvális. Justeringen har tillkännagivits enligt anslag.</i>
Orgána/Organ	Sámedikki giellalávdegoddi/Sametingets språknämnd
Čeahkkinbeaivi/Sammanträdesdatum	2024-02-07
Ilmmuhanbeaivi/Datum för anslags uppsättande
Beavdegirji vurkensadji/ Förvaringsplats för protokollet	Sámedikki hálddahus, Giron Sametingets kansli, Giron
Vuolláičála/Underskrift

Ordförande öppnar mötet.

§ 1 Fastställande av föredragningslista

Nämnden beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt nedan:

- § 1 Fastställande av föredragningslista
- § 2 Val av justerare
- § 3 Föregående protokoll
- § 4 Ekonomi
- § 4.1 Prel. budgetutfall 2023
- § 4.2 Budget 2024
- § 4.3 Budgetäskande 2025
- § 4.4 Budgetunderlag 2026-2028
- § 5 Rapporter och information
- § 5.1 Rapport från ordförande
- § 5.2 Information från kansli
- § 6 IDIL 2022-2032
- § 7 Språknämndens verksamhetsplan
- § 7.1 Riksdagsseminarium
- § 7.2 Plenum Stuhkie
- § 8 Lägesrapport 2023
- § 9 Motioner
- § 9.1 M 602– Samisk naturbetesbaserad renskötsel och samisk traditionell kunskap om hållbart nyttjande av naturen och naturresurserna
- § 10 Information från minoritetspolitiska enheten
- § 11 Övriga frågor
- § 12 Nästa möte / Mötesplan 2024

§ 2 Val av justerare

Nämnden beslutar

att utse Karin Vannar till justerare.

§ 3 Föregående protokoll

Dokument:

- ./.
- Språknämndens protokoll 2023-12-06
- Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Genomgång av språknämndens protokoll 2023:6

Nämnden beslutar

att lägga protokollet till handlingarna

§ 4 Ekonomi

§ 4.1 Prel. budgetutfall 2023

Dokument

- ./.
- Prel. budgetutfall 2023
- Föredragande: Anita Kitok

Språknämnden har haft en budget på 325 000 kronor för år 2023. Preliminärt budgetutfall visar att 252 000 kronor har förbrukats 2023. Det är 78 % av årsbudget. Oförbrukat av årsbudget 2023 blev 73 000 kronor.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 4.2 Budget 2024

Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Budget 2024 för nämnderna är inte beslutat än.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 4.3 Budgetäskande 2025

Dokument

- ./.
- Språknämndens äskande för 2024
- Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Nämnden diskuterar riksdagsseminarium, korttidsstudiebidrag, giellavahku, IDIL som aktuella att ingå i budgetäskande 2025.

Nämnden beslutar

att bereda ärendet vidare

§ 4.4 Budgetunderlag 2026-2028

Dokument

- ./. - Nämndens förslag Budgetunderlag 2025-2027
 - ./. - Utdrag ur Sametingets budgetunderlag 2024-2026
- Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Sametinget inlämnar årligen budgetunderlag till regeringen enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Nämnden utarbetar ett förslag som Sametingets styrelse får ta ställning till.

Nämnden beslutar

att bereda ärendet vidare

§ 5 Rapporter och information

§ 5.1 Rapport från ordförande

Dokument

- ./. - Bilaga 1, Ordförandes rapport till plenum nov 2023
 - ./. - Bilaga 2, Ordförandes rapport till plenum nov 2023
- Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Utdrag ur ordförandes rapport till plenum nov 2023.

27 september 2023 Videomöte med Svenska Unescos delegationsmöte till Unescos generalkonferens; bil 1 I sin roll som rådgivare i Sveriges delegation till Unescos 42:a generalkonferens bidrog ordförande med synpunkter till Sveriges instruktion, **se bilaga 1**.

29-30 november 2023 Nämnden deltog i Radudallam kring samiska språk i Julevu, där vice ordförande höll en föredragning om samisk språklagstiftning; **se bilaga 2**. Syftet var att informera om och inhämta synpunkter från det samiska civilsamhället kring arbete med samisk språklag. Bearbetning av inlämnat material pågår.

Nämnden beslutar

att lägga information till handlingarna

§ 5.2 Information från kansli

Föredragande: Anita Kitok

Språkchef och språkkonsulenter

Sámi Giellagáldu

Årsrapporten har kommit Sametinget tillhanda den 15 januari i enlighet med stadgarna.

Under 2023 har uppbyggnad av administrationen inre struktur och etablering av språknämnder varit prioriterat.

Julevsáme tjállemnjuolgasadá, Rättstavningsboken för lulesamiska är klar och kommer att tryckas till bokform.

Samarbete för att utveckla digitala språkverktyg har inletts.

Umesamiskt ordboksmaterial

Arbete med att få tillstånd digitalt ordboksmaterial för umesamiska har påbörjats. Samverkanspart och ordboksmateriel finns. Kvarstår upprättande av avtal och medel till köp.

Nordsamiskt ordboksmaterial

Arbete med att få tillstånd ett nordsamiskt ordboksmaterial har återupptagits och möte med företag som kan tillhandhålla materialet har genomförts. Kvarstår avtal och att slutföra köpet.

Sametinget har arbetat med att tillgängliggöra ordboksmaterial på flera samiska språk.

Remisser

Remissyttrande med anledning av införande av ämnesbetyg. Skolverket.
Dnr 2023-1947.

Remissyttrande angående ortnamn i Laverområdet, Älvsbyns kommun.
Lantmäteriet. Dnr 2023-1746.

Samrådsyttrande ang. trafikplatsnamn Pitkäjärvi-Svappavaara. Trafikverket.
Dnr 2023-2022.

Ytterligare fyra ortnamnsremisser (totalt ca 22 ortnamn) är under handläggning.

Samiskt språkcentrum

Samiskt Språkcentrum har totalt 12 st anställda. Samiskt språkcentrum har kompetens i nordsamiska, lulesamiska, pitesamiska, umesamiska och sydsamiska. Verksamheten leds från Sametingets huvudkontor och från alla lokalkontor.

Mentorprogram Åarjel

Uppstartsträff genomfördes i Staare 18-19 januari 2024. I mentorprogrammet deltar 15 lärlingar (varav 1 man) från Stuehkie/Stockholm i söder till Jähkämähkke/Jokkmokk i norr. Programmet pågår till och med juni 2024

Mentorprogram Umesamiska

Digital uppstartsträff den 23 januari-24. 7 lärlingar och 3 mentorer (varav 1 man) deltar i programmet.

Samtliga deltagare bor inom det umesamiska språkområdet. Fysisk träff planeras i slutet av februari. Programmet pågår till och med juni 2024.

Julkalender

Under december skapade Språkcentrum en julkalender på Instagram och Facebook med inlägg på alla samiska språken där innehållet var en blandning av sånger, berättelser, glosor samt traditionell kunskap. Inlägg från julkalendern når 4827 användare varav 4097 är icke-följare.

Luciatåg i samarbete med Samiska biblioteket

I ett samarbete med Samiska biblioteket skapades ett luciatåg med Sameskolans elever i Jokkmokk där julsånger sjöngs på nord-, lule-, och sydsamiska.

Gullit dal

Ett projekt har påbörjats med att digitalisera och publicera berättelser och sånger på lulesamiska från språkmaterialet "Gullit dal" som Jokkmokk sameförening skapat under 80-talet.

Lulesamisk språkkväll

I januari utfördes en digital lulesamisk språkkväll via Teams med 23 st. deltagare.

ABD-lávla

Språkcentrum har startat projektet ABD-lávla för att ta fram en samisk bokstavssång tillsammans med en text- och musikproducent. Den lulesamiska versionen är färdigställd och arbetet fortsätter med de övriga språken. ABD-lávla ska finnas tillgänglig för alla som lär sig det samiska språket.

Rudnalit podcast

Under december och januari har två avsnitt publicerats för Språkcentrums podcast Rudnalit. Avsnitten leds av programledare på lulesamiska och har gästats av lulesamisktalande personer.

Språkcaféer

I december har språkcaféer anordnas i både Váhtjer/Gällivare och Giron/Kiruna. I Váhtjer/Gällivare anordnades träffen i Gällivare kulturcentrums lokaler och pyssel för barnen och språkbingo för vuxna var uppskattat av de 38 personer som besökte caféet och det talades både lulesamiska och nordsamiska.

I Giron/Kiruna anordnades träffen tillsammans med Kiruna bibliotek. Man sjöng julsånger på samiska, fikade och fick besök av jultomten.

Minoritetspolitiska uppdraget

Pågående arbete med uppföljningsrapporten 2023 och förberedande arbete inför utbetalning av statsbidraget 2024 till kommuner och regioner i förvaltningsområdet för samiska.

Sametinget har fördelat ett bidrag om totalt 1 600 000 kronor till de organisationer som företräder samer för att stärka samers samråd och dialog på regional och lokal nivå under 2023 enligt regleringsbrev Ku 2022/01845 (delvis). Syftet med bidraget är att stödja verksamheten för de organisationer som företräder samer inom det minoritetspolitiska området, exempelvis vid samrådsmöten. Utbetalningen av bidraget har gjorts till 68 organisationer.

Förberedande arbete för att trycka *Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk med författningskommentarer* på nordsamiska och lulesamiska.

Fortsatt gemensamt arbete med Länsstyrelsen pågår med utvecklingsarbete inom delområdet diskriminering och utsatthet, för att ta fram ett metodstöd samt med utvecklingsarbetet rörande satsningen utanför FO. Kunskaps- och metodstöd om inflytande och delaktighet är publicerat.

Konsultation om ny förordning för statsbidrag till organisationer av riksintresse som företräder samer inom minoritetspolitiken pågår.

Informerat om minoritetslagstiftningen i Jokkmokk samt deltagit digitalt på en kunskapsdag om nationella minoriteters rättigheter, med särskilt fokus på delaktighet och inflytande i Malmö. Informerat om samers rätt till äldreomsorg enligt minoritetslagen i Arvidsjaur.

Fjärde nyhetsbrevet har publicerats <https://trk.idrelay.com/2908/arc?q=b5c-5517&c=47eb6da0f1>

Minoritet.se

Minoritet.se har fortsatt arbetet med att revidera bastexter om de nationella minoriteternas språk, kultur och historia på webbplatsen.

Arbetet med att förbättra utseendet för kalender, funktionen för att prenumerera på artiklar samt läsbarheten för artiklar är klar och publicerad. Webbplatsens bildbank har förbättrats och utökats med nya genrebilder kopplat till minoritetspolitikens områden och för minoriteten samer, tornedalingar och judar.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 6 IDIL 2022-2032

Föredragande: Ulla-Karin Sarri, Anita Kitok

1 december 2023, IDIL Sametingen i Norge, Finland och Sverige samt Inuiternas cirkumpolära råd (ICC) höll ett nomineringsmöte för urbefolkningen i Arktis, för att utse representanter från den arktiska regionen till Global Task Force for Making a Decade of Action for Indigenous Languages under kommande treårsperiod (2025-2027) på rotationsbasis. Kommande treårsperiod nominerar samerna Sametinget i Finland genom Ms Anne Nuorgam . ICC nominerar Mr. Minik Jeremiassen och Jeela Palluq-Cloutier.

15 december 2023 IDIL Global TaskForce 11e möte (GTF) genomfördes som hybridmöte med deltagare via videolänk och på plats i Paris. Styrelsen deltog via videolänk. På agendandan stod rotation och nominering inom de sju regionerna. Arktis nominerade Ms Anne Nuorgam, Sámediggi i Finland, och Mr. Minik Jeremiassen och Jeela Palluq-Cloutier (ICC). Under 2024 representeras Arktis av Sametinget i Sverige i styrkommittén, Ulla-Karin Sarri. Dess rådgivande organ representeras av Sametinget i Norge, Mikkel Eskil Mikkelsson, och av Inuiternas Cirkumpolära Råd (ICC), Melodie Lavallee.

17 januari 2024 IDIL Möte med Styrkommittén inom GTF, På agendan stod avrapportering av Global Task Force 11, planering för kommande event 2024 , samt att tillsätta en ledig plats för medlemsländernas medordförande (co-chair). Varje region representeras av 3 urfolksrepresentanter.

Manual och struktur för Sametingets insamlande av korpusmaterial presenteras på personalkonferens 240205. Ändringen av avtalet gällande äganderättigheterna av Korpus pågår. För närvarande är det norska Sametinget som efter att ha skrivit avtal med Tromsø arktiska universitet UIT står som ägare av materialet. Upprättande av nytt avtal beräknas vara klart i februari- mars 2024. Insamlingen av Korpusmaterial påbörjas på Sametinget 2024.

Kansliet har skrivit ett förtydligande av SPRs skrivelse på begäran av Kulturdepartementet. Skrivelsen är skickad till svenska Kulturdepartementet och finska Justitieministeriet och Undervisnings- och kulturministeriet. SPRs skrivelse uppmanar länderna att inrätta ett samarbetsforum för IDIL 2022-2032 i likhet med det som inrättats i Norge.

IDIL-arbetsgruppens nästa möte planeras till 27 juni 2024 i Bodö.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingar.

§ 7 Språknämndens verksamhetsplan

Dokument

- ./.
- Arbetsmaterial språknämndens verksamhetsplan
 - Språknämndsprotokoll 2023-12-06, § 50

Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Ett dokument, Språknämndens verksamhetsplan, ska tas fram av nämnden för resterande mandatperiod. Språknämnden har hållit arbetsmöten där förslag utarbetats, dessa förslag återfinns i dokumentet arbetsmaterial språknämndens verksamhetsplan.

Nämnden beslutade 2023-12-06, § 50

- att anta arbetsmaterial för språknämndens verksamhetsplan och initialt arbeta med mål 1 och mål 2 i Sametingets språkpolitiska strategi samt arbeta vidare med innehållet.
- att uppdra ordförande att redogöra om nämndens äskande till styrelsen angående korttidsstudiebidrag för samiska studier.
- att uppdra ordförande att arbeta för att hemställan stipendieordning tas upp av styrelsen i dialogmöte med departement.
- att uppdra ordförande att ta beslut om föreläsning kring lagar som behandlar samiska språkrättigheter.
- att uppdra ordförande att boka dialogmöte med Giellagáldus styrelseledamöter valda av Sametinget, Sverige.

Paragrafen justeras omedelbart.

Språknämnden anger som verksamhetsplan 2024-2025 följande:

Språknämnden har under mål 1:

Alla samer ska ha rätt till sitt språk genom livslångt lärande,
följande som prioriterade områden :
egen budget till korttidsstudiebidrag,
hemställan stipendieordning.

Språknämnden har under mål 2:

Utbredda språkdomäner, arenor och starka stödjande institutioner,
följande som prioriterade områden:
Samiskt språkcentrum,
Giellagáldu,

Inrätta samisk språklag,
Utöka språkarenor,
Sametinget- en samiskspråkig arena,
Ökad språkanvändning externt,
IDIL,
Giellavakku.

Nämnden beslutar

att anta verksamhetsplan med mål 1 och mål 2, aktiviteter enligt ovan.

§ 7.1 **Riksdagsseminarium**

Dokument

- Språknämndsprotokoll 2023-09-18, § 43.4
 - Språknämndsprotokoll 2023-12-06, § 51
- Föredragande. Ulla-Karin Sarri

Förslag att påbörja arbetet med riksdagsseminarium och att prioritera samiska språken ur ett perspektiv som hotade språk och lyfta bl.a. behov av samisk språklag, stipendieordning, IDIL. Önskemål att ha fyra ämnen att hålla föredrag kring.

Riksdagsseminariet planeras hållas under maj månad förutom v.20-21.
Ordförande tar kontakt tas med en riksdagsledamot. Nämnden håller även ett sammanträde i Stockholm i samband med seminariet.

Nämnden beslutar

att bereda ärendet vidare.

§ 7.2 **Plenum Stuhkie**

Dokument

- Språknämndsprotokoll 2023-12-06, § 57.1
- Föredragande. Ulla-Karin Sarri

Information om Sametingets planering om de olika nämndernas möten med utskott i samband med plenum i Stuhkie. Språknämnden ska ges tillfälle att möta utbildningsutskottet. Frågan nämnden önskar lyfta med utbildningsutskottet är: Hur säkerställs god kvalitet i en sammanhängande utbildningskedja i de samiska språken i det livslånga lärandet?

Det har kommit information om att alla nämndens kostnader i samband med aktiviteten ska bekostas av respektive nämnd.

Nämnden beslutar

att avvakta presidiets planering.

§ 8 Lägesrapport 2023

Föredragande: Anita Kitok

Sametinget lämnar årligen en lägesrapport över situationen för de samiska språkens situation till regeringen.

För närvarande pågår skrivarbete och under perioden 28/2 -6/3 2024 kommer rapporten finnas tillgänglig för språknämnden. Kansliet återkommer med en inbjudan till en dragning av Lägesrapport 2023 den 28 februari och en ev. digital presentation. Arvode utgår ej för detta.

Lägesrapporten överlämnas till kulturdepartementet senast fredag 15 mars 2024.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 9 Motioner

§ 9.1 M 602– Samisk naturbetesbaserad renskötsel och samisk traditionell kunskap om hållbart nyttjande av naturen och naturresurserna, utgår.

§ 10 Information från minoritetspolitiska enheten

Dokument

./.
- Utkast Sametingets del
Föredragande. Ellen Omma

Kansliet presenterar bakgrund och Sametingets separata del från uppföljningsrapporten om minoritetspolitikens utveckling 2023. Redogörelsen inkluderar även minoritet.se och samisk språkcentrums arbete. Utkast/rapport kommer att skickas ut till språknämnden i början på februari för inspel. Sedan ett år tillbaka utgår Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholm från en ny uppföljningsmodell, som i år fokuserar på statliga myndigheters arbete inom området. Kommuner och regioner inom förvaltningsområdena för samiska, finska och meänkieli redovisar endast hur de har använt statsbidraget och genomfört kartläggning. En årlig fördjupning av respektive minoritets särskilda behov och situation utifrån ett av minoritetspolitikens delområden ingår i

uppföljningsrapporten. År 2023 låg fokus på delområdet diskriminering och utsatthet.

Sametinget i samråd med Länsstyrelsen i Stockholm lämnar årligen en uppföljningsrapport över utvecklingen inom det minoritetspolitiska området.

I varje uppföljningsrapport ingår en fördjupning. För 2024 är tanken att fördjupningen ska omfatta delområdet språk och kultur. Kansliet vill inför det arbetet få Språknämndens åsikt kring metod och omfattning.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 11 Övriga frågor, utgår.

§ 12 Nästa möte / Mötesplan 2024

Föredragande: Ulla-Karin Sarri

Ordförandes förslag till mötesplan 2024:

18 april i samband med föreläsning, Östersund

Ev. maj i samband med riksdagsseminarium, Stockholm

Digitalt möte v. 39

Nämnden beslutar

att anta förslag till mötesplan 2024.

Ordförande avslutar mötet / Ságadoalli loahpaha čoahkkima.